

Al Tall envida a vares

El proper 13 de maig, Al Tall presentarà, a Algemesí, un espectacle especialíssim: 'Envit a vares', on conviden músics de jazz i de rock a acostar-se a les estructures d'arrel tradicional. Parlem amb Vicent Torrent, que ens ho explica.

Ho teníem tot muntat i vam dir 'ie, ens falta el nom!'. Estiguérem pensant i m'isqué això del truc: 'Envide!'. I somriu, quan ho explica. I amb prou feines dissimula el posat murri, el riure que se li escapa, la il·lusió que fa poder imaginar aquest espectacle únic, parlar-ne, trobar-se finalment allà, a Algemesí, dalt de l'escenari, amb els amics i el públic –que també ho és– quan arribi el dia i l'hora de començar.

Vicent Torrent és d'Al Tall –possiblement el grup de música d'arrel tradicional amb més solvència dalt de l'escenari: trenta-un anys, porten, de bon ofici– i Al Tall és ell, juntament amb Manuel Miralles, des de la fundació. I és Jordi Reig, Miguel Blanco, Enric Banyuls, Xavier Ahuir (“de fa quants? –pregunta Torrent–. Quinze o setze anys, portem junts: ens coneixem perfectament; sabem per on anem, ens entenem”) i Robert Moreno, també, que s'hi ha incorporat més recentment. Aquest grup, creador de mitologia musical i no només, ha estat i és el representant per excel·lència, al nostre país,

de l'anomenada *riproposta*, una tendència en el camp de la música folk que opta, més que no pas per la repetició de melodies antigues, per la creació a partir “dels sons bàsics i les formes tradicionals de musicar”, expliquen. És a dir, com apunta Torrent, volen “que al llenguatge tradicional li caiguen les crostes d'antigor, de cosa rànica o per al museu i que vaja prenent l'aspecte d'una música que es pot usar avui dia per parlar de les nostres coses, de les coses d'avui en llenguatge d'avui”.

I ara han decidit filar encara més prim. I fan un envit, un desafiament que quedarà immortalitzat en directe, en disc i DVD: *Envit a vares*, que ja té música en el nom.

“A l'Ajuntament d'Algemesí preparaven l'Aplec de Cultura d'Arrel Tradicional i ens proposaren de fer un concert amb alguna cosa nova –recorda Torrent–. I vam pensar en el que sempre, des del *Tocs i vares*, havíem tingut ganes de provar: invitar gent a tocar vares, que prepare variacions, que improvise.”

Tocar vares? Què significa, això? O, més exactament, què són les “va-

res”? “Una vara, que és un nom que ens vam treure nosaltres de la màniga, equivalent al que en flamenc anomenen *palo*.” I concreta, acte seguit, Torrent: “És una estructura ritmicoharmònica fixa, una base sobre la qual es poden fer melodies, variacions. I sobre aquestes estructures convencionals, que són conegudes, la gent entra a fer els seus solos, les melodies que es van creant, els tocs.”

Els envidats. Una part dels convidats –o envidats– prové del mateix camp musical que conrea Al Tall, però una altra, no. Vet aquí el desafiament en tota la seva magnitud: oferir aquestes vares als músics de jazz, de rock, també, perquè hi facin immersió “i a veure què passa”, torna a somriure Torrent: “Ja els hem donat l'esquema i gravacions, i el que és la base de la vara, sonora i escrita, perquè puguin ambientar-s'hi i mirar com entenen ells què és fer música amb aquestes estructures.”

Repasar els noms dels que pujaran a l'escenari per respondre al desafiament d'Al Tall és preparar-se per a una important suma de qualitats: “No n'hi ha

d'aquells que en diuen famosos –apunta Vicent Torrent amb intenció– perquè no tenen allò que en diem esperit comercial, però tots són músics excel·lents.” I en comença la relació: “Del món de la música tradicional, ve Spiros Kaniaris, un xic grec que és sobretot guitarrista però també toca el busuki i la lira de Creta, un instrument de corda molt especial; també vindrà Eduard Navarro, fundador de Ritme Trencat i Tres fan Ball, membre de l'Ham de Foc i un dels millors músics, i dels més antics, de la música tradicional en aquest país, un *tio* sensacional, i Joansa Maravilla, un molt bon percussionista d'Algemesí, fundador d'Aljub, i Ximo Caffarena, que ha tocat amb nosaltres tants anys, especialista en vent, sobretot, des del saxo al flautí o la flauta travessera, i, finalment, és clar, Miquel”. “Miquel”, per a Vicent Torrent, és Miquel Gil, la veu característica que va fundar Al Tall juntament amb ell mateix i Manuel Miralles, el 1975 i que ara campa en solitari: “Ell cantarà en la vara de jota i la de fandango vell, s'ho muntarà a la seua, que en el cant també es varia i s'improvisa.”

Més: anem per la part anglosaxona. Des del jazz respondran a l'envit Ramon Cardo, “un saxofonista fantàstic, del millor que hi ha a Europa”, i Eladi Reion (“el Cebeta –se li escapa–, de tota la vida” –i riu una altra vegada–), professor del Taller de Músics, a Barcelona, que toca el saxo i el clarinet i és “una altra personalitat en el món del jazz”. I hi tocarà també Pedro Aznar, pianista que va col·laborar al darrer disc, *Vares velles*, i amb el qual tenien ganes de provar més coses. I finalment, encaram el toc rocker: Aristides Abreu, membre de Seguridad Social (“que *in nihilo tempore* tocava als Pavesos”) aportarà la seva guitarra elèctrica a l'espectacle.

Tots ells s'hauran de submergir en l'aigua de la música d'arrel tradicional com qui aprèn un nou idioma, i tocar després, com qui ja el parla, des del seu accent. Aquest és el joc: “La música rock i el jazz estan contínuament invitant-nos a acudir a elles. Doncs bé, aquesta és una convocatòria a la inversa: vingau cap ací, acosteu-vos vosaltres, ara.”

Més amics. De sorpreses, en tot cas, no n'han de faltar. Perquè, “per gust i

per donar-li més gràcia al concert”, Al Tall ha convocat encara més amics: “A part de Miquel, que també cantarà alguna cançó –no vol ser més explícit, Vicent Torrent: “Vingau, vingau i ho sentireu”–, hi haurà altres artistes invitats: Jan Maria Carlotti, de la Provença, que dirigia els Rescontres de la Mar, que és on nosaltres coneguèrem el Mediterrani musical i que després portàrem ací com a Trobades de Música del Mediterrani. I vindrà també Abdeljalil Kodssi, exmembre de Muluk El Hwa, i hi cantarem dos temes de Xarq al-Andalus: ell en àrab i nosaltres, en català”.

I fa una pausa. I guarda la darrera per al que anomena “el retruc”: “Els xicons d'Obrint Pas ens han invitat diverses vegades a cantar, a Manolo i a mi, alguna copleta del ‘Cant dels maulets’, així que ara els retuquem perquè ens en facen una cadascun, també.”

I ja està. Alguna cosa se li escapa d'un fi de festa “a *tutta* dolçaina, amb la colla i l'escola de dolçaina d'Algemesí”, però no: “No em faces parlar més, que les sorpreses no s'expliquen. Que vinguen i cantarem.” Queda dit.

Núria Cadenas

Aplec d'Algemesí de Cultura d'Arrel Tradicional

Hi haurà música i llibres i danses i muixerangues: a Algemesí, a la Ribera Alta, el mes de maig es vesteix d'Aplec. Vet aquí un avanç amb algunes de les propostes que ens ofereix:

DIA	ACTE	LLOC	HORA
12 de maig	Presentació del llibre <i>Història de la Ribera IV. De vespres de les Germanies fins a la crisi de l'Antic Règim (segles XVI-XVIII)</i> , de Tomàs Peris.	Museu de la Festa	19.30 h
	Concert: “Do Provença a Marràqueix”, amb Jan Maria Carlotti i Abdeljalil Kodssi.	Museu de la Festa	23 h
13 de maig	Trobada de boleros .	Museu de la Festa	19.30 h
	Concert: <i>Envit a vares</i> , amb Al Tall .	Plaça Major	23 h
19 de maig	Conferència: “La muixeranga, origen del fet casteller”, a càrrec de Jordi Beltran.	Saló de Plens de l'Ajuntament	20 h
	Dansada i mostra de cant d'estil .	Museu de la Festa	23 h
20 de maig	VII Trobada de muixerangues .	Plaça Major	20 h
21 de maig	I Trobada d'escoles de dolçaina.	Teatre Municipal	12 h
	Presentació del CD <i>De dolçaina. Noves composicions</i> , produït per l'Ajuntament d'Algemesí. Lliurament del II Premi de composició per a dolçaina i piano “Ciutat d'Algemesí”.	Museu de la Festa	19.30 h